

ZAKON

O DJEČJOJ ZAŠTITI

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 114 od 22. decembra 2017, 122/18)

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se sistem dječje zaštite, korisnici prava iz dječje zaštite, postupak za ostvarivanje prava i druga pitanja od značaja za sistem dječje zaštite.

Član 2.

Dječja zaštita u smislu ovog zakona je djelatnost od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika), a čine je organizovane aktivnosti kojima se obezbjeđuje:

- 1) podrška za rađanje djece i usklađivanje rada i roditeljstva,
- 2) stvaranje osnovnih uslova za ujednačavanje nivoa zadovoljavanja razvojnih potreba djece,
- 3) pomoć porodici sa djecom u ostvarivanju njene reproduktivne, zaštitne, vaspitne i ekonomske funkcije,
- 4) poboljšavanje materijalnog položaja porodica sa djecom,
- 5) posebna finansijska podrška porodici za rođenje trećeg djeteta.

Član 3.

- (1) Prava iz ovog zakona su lična prava i ne mogu se prenositi na druga lica.
- (2) Novčana primanja na osnovu ovog zakona ne mogu biti predmet obezbjeđenja, potraživanja ili prinudnog izvršenja.
- (3) Dospjeli a neisplaćeni iznosi novčanih primanja po ovom zakonu mogu se nasljeđivati.

Član 4.

Prava iz ovog zakona koja se realizuju kroz novčana davanja i pružanjem usluga korisniku ostvaruju se posredstvom centra za socijalni rad, odnosno službe socijalne zaštite (u daljem tekstu: Centar) i Javne ustanove Javni fond za dječiju zaštitu (u daljem tekstu: Fond).

Član 5.

- (1) U skladu sa ovim zakonom, nosioci dječje zaštite su Republika i jedinice lokalne samouprave.
- (2) Jedinica lokalne samouprave donosi godišnji i srednjoročni program dječje zaštite na osnovu demografske analize i socijalnog stanja stanovništva, donosi odluku o proširenim pravima iz oblasti dječje zaštite i obezbjeđuje sredstva za realizaciju proširenih prava.

Član 6.

- (1) Prava iz dječje zaštite ostvaruju djeca do navršениh 15 godina, pod uslovima propisanim ovim zakonom.
- (2) Porodicu, u smislu ovog zakona, čine roditelji, odnosno staratelji, hranitelji, usvojitelji i djeca, kao i drugi srodnici, pod uslovom da žive u istom domaćinstvu.
- (3) Prilikom utvrđivanja redosljeda rođenja djece i broja djece, u porodicu se ubrajaju i djeca koja ne žive u njoj.
- (4) Domaćinstvo, u smislu ovog zakona, jeste ekonomska životna zajednica u kojoj njeni članovi zajednički privređuju i učestvuju u trošenju zajedničkih prihoda.

Član 7.

- (1) Za ostvarivanje prava predviđenih ovim zakonom u redosljed rođenja ne računaju se djeca koja su mrtvorodena.
- (2) Za djecu pod starateljstvom i djecu zbrinutu u hraniteljskoj porodici, red rođenja se utvrđuje prema broju djece staratelja i hranitelja koja žive s njim u zajedničkom domaćinstvu.
- (3) Redosljed rođenja i broj djece iz razvedenog braka ili vanbračne zajednice utvrđuje se prema činjenici kojem roditelju su povjerena djeca odlukom nadležnog organa.

Član 8.

- (1) U slučaju da se u prvom porođaju rodilo troje ili više djece, trećim djetetom smatraju se sva djeca.
- (2) U slučaju da se nakon rođenja prvog ili prvo dvoje djece, u sljedećem porođaju rodi dvoje ili više djece, sva djeca rođena u tom porođaju smatraju se trećim djetetom.
- (3) U slučaju da se u prvom porođaju rodi dvoje djece, oba djeteta iz tog porođaja se smatraju drugim djetetom.

Član 9.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II PRAVA IZ DJEČJE ZAŠTITE

Član 10.

Prava iz dječje zaštite prema ovom zakonu su:

- 1) pomoć za opremu novorođenčeta,
- 2) materinski dodatak,
- 3) dodatak na djecu,
- 4) refundacija naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva,
- 5) refundacija naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života,
- 6) refundacija naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju,
- 7) zadovoljavanje razvojnih potreba djece,
- 8) pronatalitetna naknada za trećerodeno i četvrtođeno dijete.

1. Pomoć za opremu novorođenčeta

Član 11.

- (1) Pravo na pomoć za opremu novorođenčeta ostvaruje majka sa prebivalištem u Republici za svako novorođeno dijete u porodici, bez obzira na materijalni status porodice i mjesto rođenja djeteta.
- (2) Pravo iz stava 1. ovog člana može ostvariti otac, odnosno staratelj ili usvojitelj djeteta ukoliko majka djeteta nije živa, ukoliko je dijete napustila ili je iz objektivnih razloga spriječena da neposredno brine o djetetu, prema aktu nadležnog organa.
- (3) Pravo na pomoć za opremu novorođenčeta može ostvariti i majka koja je strani državljanin i ima stalni ili privremeni boravak u Republici, pod uslovom da je dijete rođeno na teritoriji Republike i da u državi čiji je državljanin nije korisnik prava po istom osnovu.
- (4) Pravo na pomoć za opremu novorođenčeta ostvaruje se u jednokratnom novčanom iznosu.
- (5) Visina pomoći za opremu novorođenčeta priznaje se u novčanom iznosu od 250 KM.

Član 12.

Zahtjev za ostvarivanje prava na pomoć za opremu novorođenčeta podnosi se u roku od godinu dana od dana rođenja djeteta.

2. Materinski dodatak

Član 13.

- (1) Pravo na materinski dodatak ostvaruje nezaposlena majka u trajanju od 12 mjeseci, a za blizance i svako treće i naredno dijete u trajanju od 18 mjeseci.
- (2) Pravo na materinski dodatak može ostvariti nezaposleni otac djeteta, odnosno staratelj ili usvojlac djeteta ukoliko majka djeteta nije živa, ukoliko je dijete napustila ili je iz objektivnih razloga spriječena da neposredno brine o djetetu, prema aktu nadležnog organa.

Član 14.

- (1) Materinski dodatak priznaje se u novčanom iznosu od 405 KM.
- (2) Pravo na materinski dodatak priznaje se prvog dana narednog mjeseca od dana rođenja djeteta.

Član 15.

- (1) Zahtjev za ostvarivanje prava na materinski dodatak podnosi se u roku od 90 dana od dana rođenja djeteta.
- (2) Pravo na materinski dodatak može ostvariti majka pod uslovom da ima prebivalište u Republici najmanje godinu dana prije rođenja djeteta i da je nezaposlena šest mjeseci prije rođenja djeteta.
- (3) Pravo na materinski dodatak može ostvariti i majka koja je strani državljanin i ima stalni ili privremeni boravak u Republici, da je nezaposlena šest mjeseci prije rođenja djeteta i da u državi čiji je državljanin nije korisnik prava po istom osnovu.

Član 16.

- (1) Ukoliko korisnik prava na materinski dodatak napusti dijete ili umre u toku ostvarivanja prava, obustavlja se dalja isplata prava do donošenja odluke organa starateljstva o porodičnom statusu djeteta.
- (2) Ukoliko u toku isplate prava na materinski dodatak koja se vrši u mjesečnim iznosima dijete umre, preostali iznos prava se isplaćuje za period za koji je pravo priznato.

3. Dodatak na djecu

Član 17.

- (1) Dodatak na djecu pripada djeci do navršениh 15 godina ako se redovno školuju.
- (2) Djeca za koju se obezbjeđuju sredstva iz budžeta Republike, odnosno jedinice lokalne samouprave više od 50% cijene za smještaj u ustanovu socijalne zaštite, zbrinjavanje u hraniteljsku porodicu ili drugu ustanovu za vrijeme obrazovanja ili rehabilitacije ne ostvaruju pravo na dodatak na djecu.

Član 18.

- (1) Pravo na dodatak na djecu ostvaruje majka za drugo, treće i četvrto dijete u porodici, zavisno od materijalnog položaja porodice, rasporeda rođenja i uzrasta djece, u skladu sa članom 25. ovog zakona.
- (2) Pravo na dodatak na djecu ostvaruje otac djeteta, odnosno usvojlac djeteta ukoliko majka nije živa, napustila je dijete ili je iz objektivnih razloga spriječena da neposredno brine o djetetu, odnosno kada je odlukom nadležnog organa dijete povjereno ocu na zaštitu i vaspitanje.
- (3) Pravo na dodatak na djecu ostvaruje dijete pod starateljstvom, bez roditeljskog staranja nezavisno od materijalnog položaja, a najduže do navršениh 18 godina.

Član 19.

- (1) Dodatak na djecu ostvaruju lica iz člana 18. ovog zakona za svako dijete bez obzira na red rođenja i materijalni položaj porodice, ukoliko je nadležni organ priznao pravo djetetu na dodatak za pomoć i njegu drugog lica u smislu zakona kojim se propisuje oblast socijalne zaštite do navršениh 18 godina, a ukoliko su na redovnom školovanju, najduže do 26. godine.
- (2) Dodatak za djecu ostvaruju lica iz člana 18. ovog zakona za svako dijete bez obzira na red rođenja i materijalni položaj porodice, ukoliko je stručna komisija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast socijalne zaštite, utvrdila da se radi o djetetu sa oštećenjem ili oboljenjem: vida, sluha, govorno-glasovne komunikacije, sa tjelesnim oštećenjem, odnosno hroničnim oboljenjem, sa intelektualnim oštećenjem, sa psihičkim poremećajem, odnosno oboljenjem ili sa drugim oštećenjem ili oboljenjem koje dovodi do poteškoća u psihomotornom i senzomotornom razvoju.
- (3) Izuzetno, pravo na dodatak na djecu ostvaruju roditelji djece uzrasta do tri godine bez obzira na red rođenja i materijalni položaj porodice ukoliko je djetetu, prema nalazu ovlašćenog doktora medicine, potrebna pojačana njega.
- (4) Roditelj, odnosno usvojitelj, korisnik prava na novčanu pomoć u smislu zakona kojim se propisuje oblast socijalne zaštite, ostvaruje dodatak na djecu bez obzira na red rođenja djeteta i materijalni položaj porodice do navršениh djetetovih 18 godina, a ukoliko su na redovnom školovanju, najduže do djetetove 26. godine.

Član 20.

Dodatak na djecu pripada djeci koja imaju prebivalište na teritoriji Republike, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno.

Član 21.

Osnovica za utvrđivanje visine prava na dodatak na djecu je najniža plata u Republici u prethodnoj godini.

Član 22.

- (1) Visina dodatka na djecu za drugo i četvrto dijete utvrđuje se u iznosu od 9% od osnovice iz člana 21. ovog zakona.
- (2) Visina dodatka na djecu za treće dijete po redu rođenja utvrđuje se u iznosu od 18% od osnovice iz člana 21. ovog zakona.
- (3) Visina dodatka na djecu iz člana 18. stav 3. i člana 19. ovog zakona utvrđuje se u iznosu od 23% od osnovice iz člana 21. ovog zakona.
- (4) Pravo na dodatak na djecu priznaje se prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Član 23.

Pravo na dodatak na djecu može ostvariti podnosilac zahtjeva ako ostvareni prihodi porodice ne prelaze utvrđeni cenzus iz člana 25. ovog zakona.

Član 24.

- (1) Za ostvarivanje prava na dodatak na djecu uzimaju se prihodi pojedinca i svih članova porodice koji su prijavljeni i žive u istom domaćinstvu, kao i ukupni prihodi porodice, i to:
- 1) plata nakon oporezivanja, penzija u zemlji i inostranstvu i druga lična primanja ostvarena u zadnjih šest mjeseci koji prethode mjesecu u kome je podnesen zahtjev,
 - 2) prihodi od izdavanja u zakup nepokretne ili pokretne imovine,
 - 3) prihodi od drugih imovinskih prava, ako se na te prihode plaćaju porezi,
 - 4) prihodi od održavanja po osnovu srodstva i drugih pravnih osnova,
 - 5) prihodi lica koja obavljaju samostalnu djelatnost,
 - 6) drugi prihodi koji podliježu oporezivanju prema zakonu kojim se uređuje oblast poreza na dohodak.
- (2) Kao prihod u smislu stava 1. t. 2) i 5) ovog člana uzima se iznos koji služi kao osnovica za obračunavanje poreza na dohodak u tekućoj godini, odnosno osnovica poreza na dohodak.
- (3) Prihodi koji se iskazuju kao godišnji prihod uzimaju se u visini prosječnog mjesečnog iznosa.
- (4) Na odlučivanje o pravima iz ovog zakona u tekućoj godini utiču prihodi ostvareni u prethodnih šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.
- (5) Ako podnosilac zahtjeva nije ostvario prihod u periodu od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, prihod ostvaren u tom periodu smatra se prihodom ostvarenim u šest mjeseci.
- (6) Ako podnosilac zahtjeva iz stava 5. ovog člana ostvari prihod od šest mjeseci u narednom periodu, dužan je dokaz o prihodu dostaviti nadležnom prvostepenom organu.
- (7) Prihodi ostvareni po osnovu prava na dodatak za pomoć i njegu drugog lica i novčanu pomoć ne smatraju se prihodima u smislu ovog zakona.

Član 25.

Pravo na dodatak na djecu ostvaruje se ukoliko:

- 1) roditelj, odnosno usvojitelj ostvaruje pravo na novčanu pomoć, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast socijalne zaštite,
- 2) mjesečni prihodi iz člana 24. ovog zakona, po članu porodice, ne prelaze iznos od 20% za drugo dijete, 21% za treće dijete i 23% za četvrto dijete od osnovice iz člana 21. ovog zakona,
- 3) kataloška vrijednost procijenjene pokretne imovine ne prelazi vrijednost 13 osnovica iz člana 21. ovog zakona.

4. Refundacija naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva

Član 26.

- (1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva ima poslodavac, preduzetnik ili lice koje u vidu osnovnog zanimanja obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost (u daljem tekstu: korisnik prava na refundaciju).
- (2) Za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana korisnik prava na refundaciju, odnosno njegov organizacioni dio mora biti registrovan u Poreskoj upravi Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava) kao uplatilac doprinosa, odnosno lice koje koristi porodijsko odsustvo u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, na teritoriji Republike mora biti registrovano kod Poreske uprave kao obveznik doprinosa.

Član 27.

- (1) Korisnik prava na refundaciju podnosi zahtjev za refundaciju naknade plate za vrijeme trajanja porodijskog odsustva lica koje koristi porodijsko odsustvo.
- (2) Nadležni centar donosi rješenje o priznavanju prava na refundaciju po zahtjevu iz stava 1. ovog člana.
- (3) Obračun i isplatu naknade plate licu, za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva, u trajanju propisanom zakonom kojim se uređuju radni odnosi, vrši poslodavac.
- (4) Naknadu plate za prvih 30 dana korišćenja porodijskog odsustva licu koje koristi porodijsko odsustvo obezbjeđuje i isplaćuje poslodavac iz vlastitih sredstava, a za narednih 11 mjeseci za prvo i drugo dijete, odnosno 17 mjeseci za blizance, treće i svako naredno dijete naknadu isplaćuje poslodavac, a isplaćena sredstva refundira Fond.
- (5) Poslodavac gubi pravo na refundaciju naknade plate ukoliko je lice prekinulo porodijsko odsustvo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.
- (6) Ukoliko je lice koje koristi porodijsko odsustvo, na sopstveni zahtjev, počelo da radi prije isteka porodijskog odsustva, poslodavac je dužan da donese rješenje o prestanku korišćenja porodijskog odsustva licu i dostavi ga prvostepenom organu.
- (7) Lice koje koristi porodijsko odsustvo, preduzetnik i lice koje koristi porodijsko odsustvo, a obavlja samostalnu profesionalnu djelatnost, gubi pravo na refundaciju ukoliko je počelo da radi prije isteka porodijskog odsustva.

Član 28.

- (1) Pravo na refundaciju naknade plate ima korisnik prava koji redovno uplaćuje doprinose za dječju zaštitu za sve obveznike doprinosa u posljednjih godinu dana prije počinjanja korišćenja porodijskog odsustva, kao i za vrijeme njegovog korišćenja.
- (2) Refundacija se priznaje i korisniku prava na refundaciju kome je rješenjem Ministarstva finansija ili Poreske uprave odgođeno plaćanje poreskog duga, u skladu sa propisom kojim se uređuje odgođeno plaćanje poreskog duga.
- (3) Zahtjev iz člana 27. stav 1. ovog zakona za priznavanje prava na refundaciju naknade plate podnosi se u roku od godinu dana od dana počinjanja korišćenja porodijskog odsustva.
- (4) Zahtjev za refundaciju, u skladu sa rješenjem iz člana 27. stav 2. ovog zakona o priznavanju prava, podnosi se prvostepenom organu nakon izvršene isplate naknade, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana isplate naknade plate za posljednji mjesec korišćenja porodijskog odsustva, a za lica koja koriste porodijsko odsustvo, preduzetnike i lica koja koriste porodijsko odsustvo, a obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost, nakon uplate doprinosa za posljednji mjesec korišćenja porodijskog odsustva.

(5) Protekom roka iz st. 3. i 4. ovog člana korisnik prava gubi pravo na refundaciju.

Član 29.

Refundacija naknade plate vrši se po mjesecima ili za više mjeseci, u skladu sa rješenjem iz člana 27. stav 2. ovog zakona.

5. Refundacija naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života

Član 30.

(1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do tri godine života ima korisnik prava na refundaciju za jednog od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ starateljstva povjerio dijete na brigu i njegu, ukoliko je djetetu prema nalazu ovlašćenog doktora medicine potrebna pojačana njega.

(2) Korisnik prava na refundaciju iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati uslove iz člana 26. stav 2, člana 27. st. 1. i 2. i člana 28. st. 1. i 2. ovog zakona.

Član 31.

(1) Rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti jednom od zaposlenih roditelja, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ starateljstva povjerio dijete, a kome je prema nalazu ovlašćenog doktora medicine potrebna pojačana njega, u trajanju od godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Prilikom odlučivanja o trajanju prava na rad sa polovinom punog radnog vremena ovlašćeni doktor medicine uzima u obzir nalaz Komisije za procjenu potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju.

(3) Ministar zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta do tri godine života za pojačanom njegovom, od ovlašćenog doktora medicine.

6. Refundacija naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju

Član 32.

(1) Pravo na refundaciju naknade plate za rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege i brige o djetetu sa smetnjama u razvoju ima korisnik prava na refundaciju za jednog od roditelja djeteta sa smetnjama u razvoju, odnosno usvojitelja ili lica kome je nadležni organ starateljstva povjerio dijete na brigu i njegu, koje nije smješteno u zdravstvenu ili socijalnu ustanovu.

(2) Korisnik prava na refundaciju iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati uslove iz člana 26. stav 2, člana 27. st. 1. i 2. i člana 28. st. 1. i 2. ovog zakona.

Član 33.

(1) Rad sa polovinom punog radnog vremena može se odobriti roditelju djeteta sa smetnjama u razvoju, odnosno usvojitelju ili licu kome je nadležni organ starateljstva povjerio dijete na njegu i brigu, u trajanju od godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Prilikom odlučivanja o trajanju prava na rad sa polovinom punog radnog vremena ovlašćena zdravstvena ustanova uzima u obzir nalaz Komisije za procjenu potreba i usmjeravanje djece i omladine sa smetnjama u razvoju.

(3) Ministar donosi pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta sa smetnjama u razvoju za pojačanom roditeljskom njegovom i brigom, od ovlašćene zdravstvene ustanove.

Član 33a.

(1) Korisnicima prava na refundaciju naknade plate iz ovog zakona refundira se 80% bruto plate, nakon izvršene isplate naknade plate.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana korisnicima prava na refundaciju naknade plate iz oblasti tekstila, kože i obuće refundira se iznos plate i 50% plaćenih doprinosa.

7. Zadovoljavanje razvojnih potreba djece

Član 34.

(1) Pravo na zadovoljavanje razvojnih potreba djece realizuje se neposrednim pružanjem usluga djeci kroz odgovarajuće projekte utvrđene programom Fonda.

(2) Fond donosi program kojim se utvrđuju vrsta usluge, odnosno projekta, nosioci projekta, kriterijumi za izbor učesnika u projektu, obim i kategorija prava korisnika - djece u projektu, očekivani ciljevi i efekti, nosioci projektnih aktivnosti, opravdanost projekta, finansiranje projekta.

Član 35.

Saglasnost za realizaciju programa iz člana 34. stav 2. ovog zakona daje nadležno ministarstvo.

8. Pronatalitetna naknada za trećerođeno i četvrtođeno dijete

Član 36.

(1) Pravo na pronatalitetnu naknadu ostvaruje majka sa prebivalištem u Republici za svako trećerođeno i četvrtođeno dijete, bez obzira na materijalni status porodice i mjesto rođenja djeteta.

(2) Pravo iz stava 1. ovog člana može ostvariti otac, odnosno staratelj ili hranitelj djeteta ukoliko majka djeteta nije živa, ukoliko je dijete napustila ili je iz objektivnih razloga spriječena da neposredno brine o djetetu, prema nalazu nadležnog organa.

(3) Pravo na pronatalitetnu naknadu može ostvariti i majka koja je strani državljanin i ima stalni ili privremeni boravak u Republici, pod uslovom da je dijete rođeno na teritoriji Republike i da u državi čiji je državljanin nije korisnik prava po istom osnovu.

(4) Pravo iz stava 1. ovog člana isplaćuje se u jednokratnom iznosu od 600 KM za trećerođeno dijete i u iznosu od 450 KM za četvrtođeno dijete.

(5) Zahtjev za ostvarivanje prava na pronatalitetnu naknadu podnosi se u roku od godinu dana od dana rođenja djeteta.

Član 37.

Prava iz člana 10. stav 1. t. 1), 2), 3), 7) i 8) ovog zakona može ostvariti lice pod uslovom da ima prebivalište u Republici, odnosno stranac sa stalnim ili privremenim boravkom, a prava iz člana 10. stav 1. t. 4), 5) i 6) ovog zakona ostvaruju se prema sjedištu korisnika prava na refundaciju.

GLAVA III POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 38.

(1) Po zahtjevu za ostvarivanje prava iz člana 10. stav 1. t. 1), 2), 3), 7) i 8) u prvom stepenu rješenjem odlučuje Centar na čijem području podnosilac zahtjeva ima prebivalište, odnosno dozvolu za boravak stranaca.

(2) Po zahtjevu za ostvarivanje prava iz člana 10. stav 1. t. 4), 5) i 6) ovog zakona odlučuje Centar prema sjedištu korisnika prava na refundaciju.

Član 39.

Ako po okončanju postupka korisnik kome je priznato pravo promijeni prebivalište, odnosno sjedište, Centar je dužan da, na zahtjev korisnika, u roku od 15 dana spise predmeta o priznatom pravu dostavi nadležnom centru novog mjesta prebivališta, odnosno sjedišta korisnika, koji ima obavezu da u roku propisanom zakonom koji reguliše opšti upravni postupak od dobijanja spisa donese novo rješenje o pravu korisnika.

Član 40.

(1) Korisnici prava iz ovog zakona dužni su da u roku od 15 dana od nastale promjene Centru prijave svaku promjenu koja je od uticaja na priznato pravo i utvrđenu obavezu.

(2) Sve promjene koje su od uticaja na korišćenje prava iz ovog zakona uzimaju se u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju.

Član 41.

(1) Postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona vodi se po odredbama zakona kojim se propisuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona mora biti vođen tako da obezbijedi povjerljivost podataka, poštovanje ličnog integriteta i dostojanstva korisnika.

Član 42.

(1) O žalbi protiv rješenja Centra rješava direktor Fonda.

(2) Protiv konačnog rješenja direktora Fonda može se pokrenuti upravni spor, u skladu sa zakonom.

Član 43.

(1) Centar koji rješava o pravu na dodatak na djecu, na zahtjev korisnika, preispituje uslove za nastavak korišćenja prava na koje utiče imovinski cenzus i visina prihoda i primanja.

(2) U postupku preispitivanja uslova za ostvarivanje prava na dodatak na djecu, priznato pravo se produžava za 12 mjeseci, a novo rješenje se donosi samo ukoliko su nastale promjene koje imaju uticaj na dalje korišćenje prava.

Član 44.

(1) Korisnik prava iz ovog zakona koji je na osnovu netačnih podataka ili neprijavlivanjem promjena koje utiču na gubitak ili obim prava ostvario pravo dužan je da nadoknadi štetu, u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast obligacionih odnosa.

(2) Pod netačnim podacima, u skladu sa stavom 1. ovog člana, podrazumijeva se i neprijavljeno ostvarivanje prihoda od pokretne i nepokretne imovine korisnika prava i članova porodice.

(3) Pravo na vraćanje isplaćenih iznosa od korisnika po osnovu korišćenja prava iz ovog zakona ima Fond.

(4) Nadležni organ u prvom i drugom stepenu može po službenoj dužnosti vršiti provjeru dokumentacije, u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana.

(5) Ukoliko se utvrdi da je pravo ostvareno na osnovu netačnih podataka, prvostepeni organ će obustaviti isplatu prava.

GLAVA IV ORGANIZACIJA FONDA

Član 45.

(1) Fond je javna ustanova čiji je osnivač Vlada u ime Republike.

(2) Na organizaciju i rad Fonda primjenjuje se zakon kojim se reguliše sistem javnih službi.

Član 46.

Fond obavlja sljedeće poslove:

1) obezbjeđuje zakonito i efikasno ostvarivanje prava iz dječje zaštite,

2) pruža stručnu pomoć korisnicima i drugim licima prilikom ostvarivanja prava,

3) vodi odgovarajuće evidencije o korisnicima prava u skladu sa ovim zakonom,

4) obavlja druge poslove u vezi sa sprovođenjem i ostvarivanjem prava iz dječje zaštite.

Član 47.

Organi upravljanja u Fondu su Upravni odbor i direktor Fonda.

Član 48.

(1) Upravni odbor Fonda imenuje i razrješava osnivač.

(2) Upravni odbor Fonda ima pet članova.

(3) Radi obezbjeđenja ravnopravne zastupljenosti polova, u sastavu Upravnog odbora Fonda jedan od polova mora biti zastupljen sa najmanje 40%.

(4) Članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine, u skladu sa zakonom kojim se propisuju ministarska, vladina i druga imenovanja u postupku javne konkurencije.

(5) Uslovi za izbor članova Upravnog odbora propisuju se Statutom Fonda.

Član 49.

(1) Fondom rukovodi direktor koga imenuje i razrješava osnivač.

(2) Direktor Fonda imenuje se na period od četiri godine, u skladu sa zakonom kojim se propisuju ministarska, vladina i druga imenovanja u postupku javne konkurencije.

(3) Uslovi za izbor direktora Fonda utvrđuju se Statutom.

GLAVA V EVIDENCIJA U DJEČJOJ ZAŠTITI I "DJEČJA NEDJELJA"

Član 50.

- (1) Fond vodi jedinstvenu evidenciju o korisnicima prava i pruženim uslugama iz ovog zakona.
- (2) Evidencija korisnika prava iz stava 1. ovog člana vodi se u skladu sa zakonom kojim se propisuje jedinstveno uređivanje prava na gotovinsku naknadu.
- (3) Fond vodi evidenciju o ostvarenim pravima i uslugama i korisnicima prema polnoj, starosnoj, etničkoj i vjerskoj pripadnosti, kao i drugim kriterijumima za koje se utvrdi da su neophodni.
- (4) Evidenciju o korisnicima, njihovim pravima i pruženim uslugama obezbjeđuju i čuvaju kao službenu tajnu radnici Centra i Fonda kojima je evidencija dostupna zbog prirode njihovog posla.
- (5) Podaci iz evidencije mogu se koristiti u skladu sa propisima koji regulišu tajnost i zaštitu podataka korisnika prava.
- (6) Ministar donosi pravilnik o vođenju evidencija u dječjoj zaštiti.
- (7) Pravilnikom iz stava 6. ovog člana propisuju se sadržaj i način vođenja evidencije korisnika prava i usluga, kao i obrazac evidencije.

Član 51.

- (1) Svake godine, prve sedmice oktobra, radi podsticanja i organizovanja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih djeci i preduzimanja drugih mjera za unapređenje razvoja dječje zaštite, obilježava se "Dječja nedjelja".
- (2) Aktivnosti koje se organizuju za vrijeme trajanja "Dječje nedjelje" utvrđuju se programom koji donosi ministar.
- (3) Aktivnosti u toku "Dječje nedjelje" finansiraju se vlastitim sredstvima učesnika manifestacija.

GLAVA VI FINANSIRANJE DJEČJE ZAŠTITE

Član 52.

Sredstva za finansiranje dječje zaštite obezbjeđuju se:

- 1) stopom doprinosa za dječju zaštitu utvrđenu zakonom kojim se reguliše oblast doprinosa,
- 2) iz budžeta Republike, ukoliko Fond na osnovu stope doprinosa ne uspije obezbijediti potrebna sredstva za realizaciju prava iz ovog zakona,
- 3) od izdavanja, odnosno prometa hartija od vrijednosti,
- 4) poklonima, donacijama i priložima fizičkih i pravnih lica,
- 5) korišćenjem raspoloživih sredstava i prava,
- 6) od kreditnih sredstava.

Član 53.

- (1) Obradu podataka o korisnicima prava i isplatu novčanih davanja iz sredstava iz ovog zakona vrši Fond.
- (2) Sredstva za troškove prvostepenog postupka u ostvarivanju prava iz ovog zakona obezbjeđuju se u budžetu jedinice lokalne samouprave putem Centra.
- (3) Sredstva za troškove drugostepenog postupka, izradu i održavanje informacionog sistema, obuku radnika i nabavku računarske opreme za prvostepene i drugostepene organe obezbjeđuje Fond.

GLAVA VII NADZOR I KAZNENA ODREDBA

Član 54.

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Ministarstvo, a inspekcijski nadzor nadležna inspekcija.

Član 55.

- (1) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i podzakonskih propisa vrši inspekcija nadležna za socijalnu zaštitu.
- (2) Inspektor nadležan za socijalnu zaštitu dužan je da utvrdi da li Fond obavlja djelatnost dječje zaštite u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima kojima se reguliše ova oblast.
- (3) Osim prava i dužnosti propisanih zakonom kojim se reguliše oblast rada inspekcija, inspektor za socijalnu zaštitu ovlašten je i dužan da:
 - 1) zabrani promjenu i proširenje djelatnosti Fonda bez saglasnosti osnivača,
 - 2) naloži usklađivanje djelatnosti sa zakonom kojim se propisuje oblast registracije poslovnih subjekata,
 - 3) naloži da se obezbijedi minimum procesa rada za vrijeme štrajka,
 - 4) naloži da se u određenom roku otklone nedostaci i nepravilnosti utvrđeni inspekcijskim pregledom,
 - 5) naloži sprovođenje drugih mjera i radnji propisanih ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 56.

- (1) Fond vrši unutrašnji nadzor nad radom prvostepenog organa u postupku ostvarivanja prava iz dječje zaštite propisanih ovim zakonom.
- (2) Unutrašnji nadzor se organizuje kao redovni i vanredni, obavlja se po službenoj dužnosti ili na zahtjev korisnika prava, odnosno Ministarstva.
- (3) Unutrašnji nadzor vrši se u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se propisuje rad republičkih organa uprave.
- (4) Direktor Fonda donosi uputstvo o načinu vršenja unutrašnjeg nadzora.

Član 57.

- (1) Novčanom kaznom od 500 KM do 2.000 KM kazniće se za prekršaj Fond ako u određenom roku ne preduzme mjere za otklanjanje nedostataka utvrđenih inspekcijskim nadzorom i nadzorom nad zakonitošću rada.
- (2) Novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u Fondu.

GLAVA VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 58.

- (1) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodijskog odsustva u 2018. godini priznaće se po odredbama zakona koji je

važio do stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Pravo na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja porodiljskog odsustva u 2019. godini priznaće se po odredbama ovog zakona.

(3) Rješenja o ostvarenim pravima na refundaciju naknade plate za vrijeme korišćenja dijela porodiljskog odsustva u 2019. godini donesena prije stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa odredbama ovog zakona.

Član 59.

(1) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:

1) pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta do tri godine života za pojačanom njegovom, od ovlašćenog doktora medicine (član 31. stav 3),

2) pravilnik o postupku utvrđivanja potrebe djeteta sa smetnjama u razvoju za pojačanom roditeljskom njegovom i brigom, od ovlaštene zdravstvene ustanove (član 33. stav 3),

3) pravilnik o evidenciji u dječjoj zaštiti (član 50. stav 6).

(2) Direktor Fonda će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uputstvo o načinu vršenja unutrašnjeg nadzora (član 56. stav 4).

Član 60.

Do donošenja podzakonskih akata iz člana 59. ovog zakona, primjenjivaće se važeći podzakonski akti, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 61.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o dečijoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 15/96, 10/98, 26/01, 61/01, 17/08 i 1/09).

Član 62.

Ovaj zakon se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske", a stupa na snagu 1. januara 2018. godine.

Broj: 02/1-021-1320/17

13. decembra 2017. godine, Banjaluka

Predsjednik Narodne skupštine, Nedeljko Čubrilović, s.r.